

مقیاس خردمندی

ساخت، اجراء، نمره گذاری و تفسیر

تألیف

حجت الاسلام دکتر محمد علی
سلمانی اردانی (سلمانی زازرانی)

فهرست نویسی

سرشناسه	سلماتی اردانی، محمدعلی، ۱۳۴۶
عنوان و نام پدیدآوران	مقیاس خردمندی: ساخت، اجراء، نمره گذاری و تفسیر / تالیف محمدعلی سلماتی اردانی
مشخصات نشر	تهران، رشد فرهنگ، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	۱۳۴ ص: جدول: ۲۱/۵×۱۴/۵ س م
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۲۰۵-۳۸۰-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه
موضوع	فرزانیگی -- آزمون ها Wisdom -- Testing
رده بندی کنگره	BD۱۸۱
رده بندی دیویی	۱۲۱
شماره کتابشناسی ملی	۸۶۶۵۵۳۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیا

این اثر مشمول قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۰/۱ است. فردی که تمام یا بخشی از این اثر را بدون اجازه ناشر، حروف چینی، چاپ، فتوکپی و انواع دیگر چاپ، عکس برداری، تبدیل به pdf و به هر شکلی تکثیر، نشر، پخش و یا عرضه کند، در صورت آگاهی پدیدآورنده، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت و در هر صورت از نظر اخلاقی، شرعی و قانونی غیرمجاز است.

استفاده علمی به شکل متعارف و با ذکر منبع مجاز است.

نام کتاب	:	مقیاس خردمندی: ساخت، اجراء، نمره‌گذاری و تفسیر
تألیف	:	دکتر محمدعلی سلمانی اردانی
صفحه‌آرایی	:	انتشارات رشد فرهنگ
طراح جلد	:	مهندس ریحانه رحیمی
لیتوگرافی، چاپ و صحافی	:	واصف
نوبت چاپ	:	اول - بهار ۱۴۰۱
شمارگان	:	۳۰۰ نسخه
بها	:	۶۵۰۰۰ تومان
قطع	:	رقعی سیاه و سفید

www.ketab.ir



فروش اینترنتی: roshdefarhang.ir

انتشارات رشد فرهنگ

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۰۵-۴۸۰-۰۹

ISBN: 978-622-205-480-9

کلیه حقوق این اثر برای ناشر و مؤلف محفوظ است

آدرس: تهران، خیابان مرتضوی، بعد از تقاطع جیحون، پلاک ۷۰۶

تلفن: ۰۲۱-۶۶۳۷۷۵۷۰

Email: roshdefarhang@yahoo.com

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۹	تعاریف
۴۱	مراحل ساخت مقیاس خردمندی
۴۸	تجزیه و تحلیل داده‌ها
۵۳	تحلیل عاملی اکتشافی پرسشنامه ۷۲ سوالی
۵۵	اعتبار مقیاس خردمندی
۵۹	روایی مقیاس خردمندی
۶۸	تحلیل عامل تأییدی پرسشنامه
۷۶	نرم مقیاس خردمندی
۸۰	تحلیل و یافته‌های کیفی (تحلیل محتوا)
۸۹	تعاریف نظری عامل‌ها
۹۶	تفسیر مقیاس خردمندی
۱۰۵	نتیجه‌گیری
۱۱۷	منابع

مقدمه

خرد با قدمتی باستانی، با عناوینی همچون دانستن حدود دانایی (سقراط)، عظیم‌ترین دست‌آورد انسان (افلاطون)، ارائه دهنده توصیه‌های عملی برای زندگی خوب (عهد عتیق)، تمیزدهنده خیر از شر (منابع اسلامی)، والاترین منبع شناخت (کانت) و والاترین ویژگی شخصیتی (آردلت، ۲۰۰۴)، همواره مورد ستایش بوده و نسل بشریت را برای هزاران سال مجذوب خود کرده است (صفیان بلداجی و همکاران، ۱۳۹۸).

در حال حاضر رسالت مهم هر نظام آموزشی، باید معطوف به پرورش تفکر و افزایش کارکردهای عالی از جمله خردمندی (عقلانیت) در انسان باشد. چرا که شرط توفیق تربیت در سایر جنبه‌ها مانند بعد عاطفی، اخلاقی و اجتماعی انسان به تربیت عقلانی معطوف است و برای تربیت بعد الهی و معنوی انسان نیز باید در تربیت عقلانی وی همت گماشت. گرین و براون^۱ (۲۰۰۹) معتقدند: خرد هنگامی رشد می‌کند که افراد در فرایندهای یادگیری درس‌هایی که در داخل و یا خارج از کلاس، یا در دانشگاه و در طی زندگی‌شان یاد می‌گیرند، درگیر شوند، روی آنها فکر کنند، آن‌ها را ترکیب کنند و به کار گیرند. به این ترتیب یکی از زمینه‌های رشد خردمندی برای اداره زندگی، دریافت آموزش مناسب و توجه به مفاهیم ارزشی است. طبق پارادایم خردمندی برلین (بالتز و استادینگر ۲۰۰۰) خردمندی با مفهوم و اداره کردن زندگی سروکار دارد. (کردنوقایی و همکاران، ۱۳۹۴). اسمیت و

^۱. Greene & Brown

بالتز^۱ (۱۹۹۰) خردمندی را مجموعه‌ای بسیار تحول یافته از دانش و قضاوت واقعی و اجرایی می‌دانند که با آنچه ملاحظات عملی اساسی زندگی نامیده می‌شود، سر و کار دارد. گروسمن^۲ و همکاران (۲۰۱۶) معتقدند که خردمندی، توانایی استفاده از استدلال عملگرایانه برای حل چالش‌های مهم زندگی است (اکبری و همکاران، ۱۳۹۵). فرد خردمند در زندگی خود به موقعیت‌های بسیاری دست می‌یابد، در مقابل فرد بی‌خرد به آرمان‌های کمتری در زندگی می‌رسد (کیکس^۳، ۱۹۸۳ به نقل از جعفری و همکاران، ۱۳۹۶).

خردمندی همیشه مورد توجه پژوهشگران بوده و به طور گسترده پژوهش‌های زیادی در خصوص ویژگی‌ها و شاخص‌های رفتاری افراد خردمند انجام گرفته است. با این حال سنجش میزان خردمندی افراد به وسیله پرسشنامه، دغدغه فکری متخصصین رشته‌های مختلف بوده و هست. حصول چنین هدفی مستلزم به کارگیری ابزاری معتبر، منطبق با واقعیات علمی و مبتنی بر فرهنگ بومی می‌باشد که با توجه به فقدان ابزار مناسب جهت سنجش میزان خردمندی، طراحی پرسشنامه‌ای بر اساس اصول و تکنیک‌های علمی و مفاهیم روان‌سنجی، لازم می‌نمود.

1. Smith & Baltes

2. Grossman

3. Kekes